

Бошко Мијатовић

Одговор Балканском шпијуну

У свом тексту „...Да ли су неолиберали из Србије изгубљени у простору и времену?“ Млађен Ковачевић ме је неколико пута поткачио по оговарачком, *ad hominem* методу, па да му одговорим.

Прво, у оквиру својих научних истраживања, Ковачевић је установио да сам својевремено примао накнаду за посао уредника у Службеном гласнику од „врло солидних“ 60 хиљада динара, што ми је, ваљда, омогућило да се обогатим и да и даље пропагиран „екстремну неолибералну“ доктрину. До сада сам увек при помену *Балканског шпијуна* Душана Ковачевића помишљао на великог глумца Бату Стојковића, али ће му славу, бојим се, помрачити Млађан Ковачевић, као истражитељ висине хонорара мрских „екстремних неолиберала“. (Боже, зар нема паметнија посла?)

Пребацује ми и што је Гласник тада објављивао књиге чланова ЦЛДС-а. Шта могу што су чланови ЦЛДС-а неки од понајбољих економиста у Србији, и још продуктивни. Да ли је требало да одбијем капиталну књигу професора Боже Стојановића *Теорија надница* (у два тома), или економисте међународног ранга Бранка Милановића *Богаташи и сиромаси*, или професорке Гордане Матковић (коауторске), или професора Ивана Вујачића *Кејнз vs. класици*, или професора Бориса Беговића *Институционални аспекти привредног раста*? Па да објављујем мудрости о „екстремном неолиберализму“?

Друго, Ковачевић поспрдно тврди на више места да сам „пулен“ Љубомира Маџара. Ово ипак није тачно, а волео бих да јесте. Јер, да човек од 63 године, колико сада имам, буде нечији пулен (штићеник, питамац) није могуће ни у буквалном, ни у фигуративном смислу. А да сам био Маџарев ђак тачно је и тиме се поносим, као и више добрих економиста моје генерације или нешто млађих. А разлог томе није тешко открити: Маџар је током 1970-их био професор Економског факултета од кога је озбиљан студент убедљиво највише могао да научи. Сигуран сам би и за Млађана Ковачевића било добро да је био Маџарев ђак, јер би нешто научио.

Треће, Ковачевић ми пребацује што му пре десетак година, као главни уредник Призме, нисам објавио коментар Беговићевог текста. Тада сам му навео формални разлог: текстови у Призми, па и Беговићев, имали су 5-6 страна, јер се радило о таквом профилу публикације, па није било прихватљиво да његов коментар буде четири пута дужи. Пошто ме прозива, сада ћу му навести и суштински разлог: трудио сам се да у Призми објављујем добре текстове, а његов није био такав.

Четврто, у свом *ad hominem* маниру, Ковачевић, као ловац на грешке „екстремних неолиберала“, нашао је и једну моју: није 15% него 5%. И у праву је, погрешо сам. Наравно, ради се о техничкој грешци која није ништа већа од његове, када је у овом тексту

рекао да се Оксфорд налази у Лондону. Али, за разлику од Ковачевића, ја нећу сеирити над његовом грешком.

Пето, Ковачевић се индиректно подсмева мојој књизи чији је наслов „Два века Дечанске улице“. Да није толико опседнут „екстремним неолиберализмом“ и Наоми Клајн, можда би приметио да постоје и друге ствари у животу, па, ето, и друштвена историја као могуће поље истраживања, и можда би схватио да је лепо да се неко бави и нечим што нема везе са „екстремним неолиберализмом“ или његовом критиком. Да је књигу прочитао, могуће је да би му се допала. Да му дам још мунџије: одувек се и све више бавим економском историјом Србије и историјом економских идеја, о чему Ковачевић наравно нема појма (да ли стога што се не помиње код Наоми Клајн или зато што Ковачевић не прати научну продукцију?). И, где чуда: текстове ми објављују озбиљни српски историографски часописи и не сматрају их „опскурним“, како Ковачевић описује моје радове!

Шесто, Ковачевић ме стално назива „екстремним либералом“ без иједног аргумента, без минималне анализе или макар једног цитата, чак и поред тога што сам већ „признао“ да држава треба да води „озбиљну економску политику“. Такво офрље закључивање не чуди од човека коме су главни извори Клајнова, Политка и Печат и који, како се види по референцама у тексту, практично не прати економску литературу на енглеском језику! И не бих рекао да је Ковачевић уопште прочитао неки мој рад, осим тог једног о неолиберализму; ако јесте, онда то успешно крије.

Седмо, Ковачевић је веома задовољан, и то не крије, што је једини још давно критиковао прецењеност курса динара и залагао се за његову депресијацију, „за разлику од Љ. Маџара и његових пулена“. Јуначко дело усамљеног јахача. Али, неће бити да је тако. Овај Маџарев пулен је чинио то исто: још на представљању Конјунктурног барометра августа 2001. говорио сам о „потцењености курса марке“,¹ а затим о потреби „доста значајне“ „корекције курса динара“.² И где, Ковачевић се нашао на истој линији са једним „екстремним неолибералом“. Изгледа да је и њега заразио вирус Вашингтонског консензуса.

И осмо, Ковачевић је толико априори против либерализације спољне трговине, а без озбиљне аргументације, да се човек мора упитати да ли је уште упознат са стандардном економском теоријом спољне трговине, по којој је слободна трговина корисна за све. Тако мисле и Стиглиц и Кругман, главни опоненти „неолиберализма“. Меркантилизам је одавно изашао из моде.

Да закључим. Проблем Млађена Ковачевића нисмо Маџар, Беговић и ја, већ он сам: његови оговарачки текстови су на таблоидном нивоу. Жалосно је што не уме боље.

¹ <http://arhiva.glas-javnosti.rs/arhiva/2001/08/23/srpski/E01082206.shtml>

² <http://arhiva.glas-javnosti.rs/arhiva/2001/11/08/srpski/E01110701.shtml>